

20 Δεκεμβρίου, 1996

[ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, ΚΑΛΛΗΣ, Δ/στές]

ΦΥΤΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ,

Εφεσείων - Εναγόμενος,

v.

PSARAS SHIPPING AGENCIES LTD,

Εφεσιβλήτων - Εναγόντων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 9265)

Μαρτυρία — Ενώπιον του Εφετείου — Προϋποθέσεις παραχώρησης άδειας προσαγωγής μαρτυρίας ενώπιον του Εφετείου.

- 5 *Μαρτυρία — Αξιόπιστο μαρτυρίας — Συντρέχει όταν από το περιεχόμενό της, χωρίς αντεξέταση ή αντίκρουση ένας αισθάνεται ότι δεν πρόκειται για απίθανη ιστορία.*

10 *Με αίτησή του στο Εφετείο, ο εφεσείων - εναγόμενος ζήτησε άδεια για να προσκομίσει μαρτυρία την οποία, όπως πρότεινε, δεν ήταν σε θέση να διαθέσει κατά την πρωτόδικη διαδικασία. Η μαρτυρία αφορούσε την ιδιοκτησία εμπορευματοκιβωτίου και σχετιζόταν άμεσα με την αξίωση των εφεσιβλήτων - εναγόντων για την πληρωμή ναύλου μεταφοράς του από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Κύπρο. Ήταν η θέση του εφεσείοντα - εναγόμενου ότι ιδιοκτήτης του εμπορευματοκιβωτίου ήταν κάποιος Γιαννάκης Καλογήρου μόνιμος κάτοικος Ηνωμένου Βασιλείου και όχι ο ίδιος. Ο Καλογήρου, δεν είχε κλητευθεί στην πρωτόδικη διαδικασία.*

20 *Αποφασίστηκε ότι:*

25 *(1) Άδεια προσαγωγής περαιτέρω μαρτυρίας ενώπιον του Εφετείου πολύ σπάνια παραχωρείται και μόνον όταν υπάρχουν περιστάσεις που δικαιολογούν παρέκκλιση από την αρχή της τελεσιδικίας.*

(2) Για να δικαιολογείται άδεια προσαγωγής περαιτέρω μαρτυρίας ενώπιον του Εφετείου, θα πρέπει (α) να αποδειχθεί ότι

η μαρτυρία δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί με εύλογη επιμέλεια για χρήση κατά την πρωτόδικη διαδικασία, (β) η μαρτυρία να είναι τέτοια που αν δοθεί θα έχει κατά πάσα πιθανότητα σημαντική επίδραση στο αποτέλεσμα της υπόθεσης άνκαι δεν είναι απαραίτητο να είναι αποφασιστικής σημασίας και (γ) η μαρτυρία θα πρέπει να είναι τέτοια που είναι πιθανό να γίνει πιστευτή, χωρίς να χρειάζεται να είναι αδιάσειστη. 5

(3) Ο εφεσείων-εναγόμενος, δεν κλήτευσε τον Καλογήρου σαν μάρτυρα στην πρωτόδικη διαδικασία και δεν έδειξε εύλογη επιμέλεια για εξασφάλιση της συγκεκριμένης μαρτυρίας και ως εκ τούτου δεν συνέτρεχε λόγος άσκησης της διακριτικής ευχέρειας του Εφετείου υπέρ παραχώρησης της αιτηθείσας άδειας κλήτευσής του ως μάρτυρα στην κατ' έφεση διαδικασία. 10 15

Η αίτηση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις: 20

Pavlidou and Another v. Yeroleμου and Others (1982) 1 C.L.R. 912,

HadjiSavva and Others v. Panayiotou (1966) 1 C.L.R. 6, 25

Ashiotis v. Weiner (1966) 1 C.L.R. 274,

Papadopoulos v. Kouppis (1969) 1 C.L.R. 584,

Paraskevas v. Mouzoura (1973) 1 C.L.R. 88, 30

Kyriakou v. C.D. Hay and Sons (1978) 1 C.L.R. 100,

Moumdjis v. Michaelidou and Others (1974) 1 C.L.R. 226,

Roe and Another v. McGregory and Sons Ltd [1968] 2 All E.R. 636. 35

Αίτηση.

Αίτηση ημερομηνίας 23 Μαρτίου, 1995 με την οποία αξιώνεται η άδεια του Δικαστηρίου για προσαγωγή περαιτέρω προφορικής μαρτυρίας ενώπιον του Εφετείου. 40

Χρ. Πουργουρίδης, για τον Εφεσείοντα.

A. Θεοφίλου, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

5 ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα απαγγείλει ο Φρ. Νικολαΐδης, Δ.

10 ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ.: Με την παρούσα αίτηση αξιώνεται άδεια του δικαστηρίου για προσαγωγή περαιτέρω προφορικής μαρτυρίας ενώπιον του Εφετείου, σύμφωνα με το Άρθρο 25(3) του περί Δικαστηρίων Νόμου 14/60 και τους Θεσμούς Δ.35 θ.8 και Δ.48 θ.θ.1 και 2.

15 Η αξίωση των εναγόντων-εφεσιβλήτων αφορά τον ναύλο ή την αμοιβή τους για τη μεταφορά το 1992 από το Ηνωμένο Βασίλειο στην Κύπρο ενός εμπορευματοκιβώτιου. Με την απόφασή του το πρωτόδικο δικαστήριο απέρριψε την εκδοχή του εναγόμενου ότι δεν έδωσε ο ίδιος οποιεσδήποτε οδηγίες για τη μεταφορά του συ-
 20 γκεκριμένου εμπορευματοκιβωτίου που, σύμφωνα πάντα με τον εναγόμενο, ανήκε σε κάποιον Γιαννάκη Καλογήρου άλλως John Nicola, μόνιμο κάτοικο Ηνωμένου Βασιλείου. Με την παρούσα αίτηση ουσιαστικά αξιώνεται η παροχή άδειας για προσαγωγή μαρ-
 25 τυρίας του Γιαννάκη Καλογήρου ο οποίος, σύμφωνα με την ένορκη δήλωση που έχει κατατεθεί προς ενίσχυση της αίτησης, θα καταθέσει ότι ο εναγόμενος-εφεσείων καμιά σχέση δεν είχε με το ως άνω εμπορευματοκιβώτιο. Σύμφωνα με την ίδια ένορκη δήλωση, στις αρχές του 1994 επικοινωνήσε με τον Καλογήρου ο αδελφός του εναγόμενου ζητώντας του λεπτομέρειες για το εμπορευματοκιβώ-
 30 τιο, αλλά εν όψει του γεγονότος ότι εναντίον του Καλογήρου εκκρεμούσε ποινική διαδικασία στο Ηνωμένο Βασίλειο σχετική με το εμπορευματοκιβώτιο αυτό, κατόπιν συμβουλής των δικηγόρων του ο Καλογήρου παρέλειψε να δώσει οποιαδήποτε απάντηση που εν-
 δεχομένως να τον ενοχοποιούσε.

35 Η δυσκολία με την οποία το δικαστήριο εγκρίνει μια τέτοια αίτηση έχει επανειλημμένα εκτεθεί τόσο στη δική μας νομολογία όσο και στην Αγγλική. Πριν όμως αναφερθούμε στη νομολογία βρίσκουμε χρήσιμο να παραθέσουμε τη Δ.35 θ.8 των Κανόνων Πολιτικής Δι-
 40 κωνομίας:

“ The Court of Appeal shall have all the powers and duties as to amendment and otherwise of the Trial Court, together with full discretionary power to receive further evidence upon questions of fact, such evidence to be either by oral examination in Court, by

affidavit, or by deposition taken before an examiner or commissioner. Such further evidence may be given without special leave upon interlocutory applications, or in any case as to matters which have occurred after the date of the decision from which the appeal is brought. Upon appeals from a judgment after trial or hearing of any cause or matter upon the merits, such further evidence (save as to matters subsequent as aforesaid) shall be admitted on special grounds only, and not without special leave of the Court".

Το Άρθρο 25(3) του περί Δικαστηρίων Νόμου, Ν.14/60, δίδει επίσης το δικαίωμα στο Ανώτατο Δικαστήριο κατά την ακρόαση οποιασδήποτε έφεσης, είτε πολιτικής είτε ποινικής υπόθεσης, να ακούει και δέχεται περαιτέρω αποδεικτικά μέσα.

Το Ανώτατο Δικαστήριο όταν συνέρχεται ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο δεν επιτρέπει την προσαγωγή μαρτυρίας που με εύλογη επιμέλεια θα μπορούσε να είχε προσσυχθεί κατά την πρωτόδικη διαδικασία. (*Rena Pavlidou and Another v. Elisavet Yeroleμου and Others* (1982) 1 C.L.R. 912, 917. Βλέπε επίσης *Andromachi Ioannou HjiSavva and Others v. Andreas Panayiotou* (1966) 1 C.L.R. 6). Από την πλούσια νομολογία επί του θέματος επισημάνουμε την υπόθεση *Ashiotis v. Weiner* (1966) 1 C.L.R. 274, *Papadopoulos v. Kouppis* (1969) 1 C.L.R. 584, *Paraskevas v. Mouzoura* (1973) 1 C.L.R. 88 και *Kyriacou v. C. D. Hay & Sons* (1978) 1 C.L.R. 100. Εξ άλλου στην υπόθεση *Moundjis v. Michaelidou and Others* (1974) 1 C.L.R. 226, τονίστηκε ότι η παροχή άδειας προσαγωγής περαιτέρω μαρτυρίας είναι διαδικασία που πολύ σπάνια θα πρέπει να ακολουθείται και μόνο όταν υπάρχουν περιστάσεις που δικαιολογούν παρέκκλιση από την αρχή της τελεσιδικίας. Για την ακρίβεια η έρευνά μας έδειξε ότι μόνο δύο φορές στο παρελθόν παραχωρήθηκε παρόμοια άδεια.

Για να δικαιολογείται η άδεια προσαγωγής περαιτέρω μαρτυρίας θα πρέπει να ικανοποιηθούν τρεις προϋποθέσεις: Πρώτο, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι η μαρτυρία δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί με εύλογη επιμέλεια για χρήση κατά τη διαδικασία. Δεύτερο, η μαρτυρία αυτή να είναι τέτοια που αν δοθεί θα έχει κατά πάσα πιθανότητα σημαντική επίδραση στο αποτέλεσμα της υπόθεσης, άνκαι δεν είναι απαραίτητο να είναι αποφασιστικής σημασίας και τρίτο η μαρτυρία θα πρέπει να είναι τέτοια που είναι πιθανόν να γίνει πιστευτή ή με άλλα λόγια θα πρέπει να είναι προφανώς αξιόπιστη, άνκαι δεν χρειάζεται να είναι αδιάσειστη.

Ο ευπαιδευτος συνήγορος του αιτητή πρόβαλε τον ισχυρισμό ότι η συγκεκριμένη μαρτυρία δεν μπορούσε να εξασφαλιστεί με εύλογη επιμέλεια αφού ο Καλογήρου αρνήθηκε να παράσχει στον αδελφό του εφεσεϊοντος οποιοσδήποτε πληροφορίες γιατί εκκρεμύσε ενάπιον της Αγγλικής δικαιοσύνης υπόθεση εναντίον του σε σχέση με το συγκεκριμένο εμπορευματοκιβώτιο. Θεωρούμε τον πιο πάνω ισχυρισμό ως μη επαρκή λόγο γιατί η μαρτυρία του Καλογήρου ήταν και τότε, κατά τη διάρκεια της πρωτόδικης διαδικασίας και σήμερα διαθέσιμη. Η μόνη διαφορά είναι ότι τότε ο Καλογήρου βρισκόταν εκτός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου και συνεπώς μπορούσε χωρίς συνέπειες να παραλείψει να ανταποκριθεί σε σχετική κλήση μάρτυρα που θα του αποσπελλόταν, δυνατότητα την οποία δεν έχει σήμερα, αν βέβαια σήμερα βρίσκεται εντός της δικαιοδοσίας των Κυπριακών δικαστηρίων. Παρά την προσπάθεια που έγινε από τον ευπαιδευτο συνήγορο του εφεσεϊοντος να καταδείξει ότι ο εναγόμενος άγκαι γνώριζε τον Καλογήρου δεν γνώριζε το περιεχόμενο της μαρτυρίας του, είναι φανερό από τα πρακτικά του πρωτόδικου δικαστηρίου ότι κάτι τέτοιο δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια. Θεωρούμε ότι ο εναγόμενος δεν έδειξε εύλογη επιμέλεια για εξασφάλιση της συγκεκριμένης μαρτυρίας. Θα μπορούσε να είχε καλέσει το μάρτυρα να προσέλθει και καταθέσει, έστω κι' αν εκείνος επέλεγε να μην παρουσιαστεί. Σε μια τέτοια περίπτωση ο εναγόμενος τουλάχιστον θα είχε εξαντλήσει όλα τα διαβήματα που ήταν υποχρεωμένος ο ίδιος να λάβει.

Περαιτέρω όμως ελλείπει ακόμα μια προϋπόθεση. Η μαρτυρία που γίνεται προσπάθεια να προσαχθεί δεν είναι τέτοια που να μπορεί να χαρακτηριστεί ως προφανώς αξιόπιστη. Η έννοια του αξιόπιστου της μαρτυρίας αναλύθηκε στην υπόθεση *Roe and Another v. Robert McGregor and Sons Ltd* [1968] 2 All E.R. 636, όπου ο δικαστής Harman, J. ανέφερε:

“.....As to that, I think that when the word ‘credible’ is used in this connexion it means that on the face of it the evidence is not worthy of any credence, and I do not think that in this case one can possibly go as far as that. It seems to me that this is evidence as to which, when one reads it without hearing cross-examination and without hearing what rebuttal there may be, one feels that this is not an unlikely story; and that, I think, is enough for the purpose of satisfying the third head in *Ladd v. Marshall*.”

Σε αντίθεση με όσα ισχυρίζονται, τόσο ο εναγόμενος Γεώργιος Αντρέου όσο και ο Γιαννάκης Καλογήρου στις ενόρκους τους δηλώσεις (παράγραφος 6 και 4 αντιστοίχως) ότι ο Γιαννάκης Καλο-

γήρου αρνήθηκε να παράσχει στον 1 εναγόμενο οποιεσδήποτε πληροφορίες, εν τούτοις κατά την αντεξέταση του Γεώργιου Αντρέου, Μ.Υ.2, αδελφού του εναγόμενου, ο μάρτυρας αποκάλυψε ότι σε σχετική συνομιλία που είχε με τον Καλογήρου κατά τη φόρτωση στο Ηνωμένο Βασίλειο τόσο του επίδικου εμπορευματοκιβωτίου όσο και άλλων που φόρτωσε ο ίδιος, ο Καλογήρου σε άμεση ερώτηση του Αντρέου αν το συγκεκριμένο εμπορευματοκιβώτιο ήταν δικό του απάντησε αρνητικά. Διερωτώμαστε πως η μαρτυρία του Καλογήρου θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αξιόπιστη όταν συγκρούεται με τέτοιο τρόπο με άλλη μαρτυρία που δόθηκε για λογαριασμό του εναγόμενου. 5 10

Εν όψει όλων των πιο πάνω δεν βρίσκουμε λόγο γιατί στην παρούσα υπόθεση το Ανώτατο Δικαστήριο να ασκήσει τη διακριτική του ευχέρεια υπέρ του εφεσείοντος και να επιτρέψει την προσαγωγή περαιτέρω μαρτυρίας στο στάδιο της δευτεροβάθμιας διαδικασίας. 15

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα εναντίον του εφεσείοντος-αιτητή. 20

Η αίτηση απορρίπτεται με έξοδα.